

ПОЯСНЕННЯ НАПИСАННЯ ЛІТЕР УКРАЇНСЬКОГО АЛФАВІТУ

a

Мала буква *a* складається з двох елементів: овалу і похилої палички із заокругленим кінцем. Починаємо писати букву зверху верхньої рядкової лінії, ведемо згору до лінії, заокруглюючи ліворуч, потім вниз, теж заокруглюючи. Біля нижньої рядкової лінії заокруглюємо праворуч і ведемо згору до початку овалу. Потім від верхньої рядкової лінії, торкаючись овалу, проводимо вниз праву похилу паличку, яку біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і закінчуємо близько середини рядка.

Пишеться під рахунок: і-раз-і-два-і.

A

Велика буква *A* складається з трьох елементів: переднього плавного елемента, подовженої похилої палички із заокругленим кінцем і горизонтальної палички.

Починаємо писати букву трохи вище верхньої рядкової, ведемо, заокруглюючи вниз, торкнувшись нижньої рядкової, ведемо лівою ногою згору до міжрядкової. Не відводячи руки, пишемо вниз другий елемент, праву похилу, яку біля нижньої заокруглюємо праворуч. Третє пишемо третій елемент, який розташовується на верхній рядковій, перетинаючи два перші елементи.

Пишеться під рахунок: раз-і-два-і-три.

Ѧ

Мала буква *Ѧ* складається з двох елементів: овалу і подовженої похилої палички, загнутої зверху. Починаємо писати літеру *Ѧ*, як і малу *a*. Після закінчення овалу праву лінію безвідрадно продовжується згору до міжрядкової і закінчується плавним поворотом праворуч.

Пишеться під рахунок: і-раз-і-Ѧ-два.

Ѧ

Велика буква *Ѧ* складається з трьох елементів: подовженої похилої палички із заокругленим кінцем ліворуч, горизонтальної палички з лівим заокругленням і лівого похилу.

Починаємо писати літеру від верхньої міжрядкової подовженою похилою лінією, яку ведемо до нижньої рядкової і заокруглюємо ліворуч. Другий елемент починаємо писати нижче міжрядкової заокругленням ліворуч і згору до міжрядкової і далі по ній. Третій елемент починається майже посередині першого елемента, заокруглюється згору

праворуч і вниз до нижньої рядкової лінії. Закінчується заокругленням близько першого елемента.

Літера **Б** може писатися під такий рахунок: раз-і-два-і-три-і.

Мала буква **в** складається з подовженої похилої палички з петлею всері й овалу. Починаємо писати букву трохи нижче верхньої рядкової лінії, ведемо з нахилом угору, заокругляємо під мікрядковою лінією ліворуч і ведемо похилом вниз, яку заокругляємо біля нижньої рядкової лінії на овал.

Літера може писатися під такий рахунок: і-раз-і-два.

Велика буква **В** складається з трьох елементів: подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч і двох ліній пізвалу.

Букву починаємо писати від мікрядкової рухою униз, лінійно доведемо до нижньої рядкової, де заокругляємо ліворуч. Другу частину починаємо зліва від першого елемента, заокругляємо під мікрядковою лінією праворуч на лізвал, який закінчується біля верхньої рядкової, невеличким заокругленням ліворуч. Не відриваючи руки від паперу, пишемо більший нижній пізвал, який торкається нижньої рядкової і закінчується заокругленням ліворуч.

Пишеться під рахунок: раз-і-і-два-і-і-три-і.

Мала літера **з** складається з одного елемента: похилої палички із заокругленнями всері та унизу.

Починаємо писати її нижче верхньої рядкової лінії, заокругляємо праворуч, торкаючись ліній, і ведемо пряму похилом до нижньої рядкової, де знову заокругляємо праворуч. Закінчуємо літеру близько середньої рядка.

Літеру **з** можна писати під такий рахунок: і-раз-і.

Велика буква **Г** складається з двох елементів: подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч і верхньої горизонтальної палички з лінійним заокругленням.

Починаємо писати пряму похилом паличку від мікрядкової, близько мікрядкової лінії заокругляємо ліворуч. Другий елемент зліва покращає верхній. Починається його зображення трохи зліво мікрядкової, заокругляється ліворуч угору до мікрядкової і продовжується по ній.

Пишеться під рахунок: раз-і-і-два.

Мала літера **с** складається з двох елементів: похилої палички із заокругленням унизу ліворуч і вигнутої лінії. Літеру починаємо писати трохи вище нижньої рядкової лінії, заокругляємо вниз, торкаючись її, і продовжуємо похилом угору до верхньої рядкової, звідси, не відриваючи руки, продовжуємо письмом згору від другого елемента — вигнутої лінії.

Пишеться під рахунок: раз-і-два.

Велика буква **Г** складається з двох елементів: подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч і вигнутої лінії.

Літеру починаємо писати від верхньої мікрядкової, ведемо паличку вниз до нижньої рядкової, де заокругляємо ліворуч. Другий елемент пишемо від початку першого, ведемо згору вигнутою лінією.

Пишеться під рахунок: раз-і-два.

Мала літера **д** складається з двох елементів: овалу і подовженої похилої палички з петлею унизу.

Овал починаємо писати подібно до маленької літери **о**. Від верхньої рядкової лінії, торкаючись овалу, ведемо другий елемент — пряму похилом — вниз, біля мікрядкової лінії заокругляємо ліворуч і ведемо петлю до перетину з нижньою рядковою. Закінчуємо букву найближче до середньої осовного рядка.

Письмо під рахунок: і-раз-і-два-і.

Велика буква **Д** складається з трьох елементів: подовженої похилої палички, великої петлі та лізвого великого пізвалу.

Починаємо писати від верхньої мікрядкової похилом пряму паличку. Від нижньої рядкової заокругляємо ліворуч угору, потім праворуч і вниз, описуючи петлю. Біля нижньої рядкової лінії заокругляємо згору, описуючи великий пізвал, що торкається мікрядкової лінії і закінчується нижче мікрядкової лінії від прямої похилої палички.

Під рахунок вона може писатися: раз-і-два-і-три.

Мала літера **е** являє собою петлю.

Починаємо писати її трохи нижче середньої рядка, ведемо праворуч, заокругляємо біля верхньої рядкової лінії зліво і ведемо пізвалом униз до нижньої рядкової лінії, де знову заокругляємо праворуч.

Під рахунок: і-раз-і.

Е

Велика літера *Е* складається з двох прямих півоваля. Під мікродіагоною лінійкою опускаємо верхній місячний півоваля, який закінчуємо над верхньою рядковою лінійкою, не заокруглюючи агору. Безвідрахово рухом ліворуч і вниз опускаємо більший нижній півоваля, який торкається нижньої рядкової лінії.

Пішеється під рахунок: 1-раз-1-два-1.

е

Мала літера *е* складається з двох елементів: правого півоваля і короткої прямої лінії. Починаємо писати подібно до маленької літери *е*, закінчуємо трохи вище нижньої рядкової лінії. Другий елемент проводиться від середини верхнього праворуч.

Під рахунок: 1-раз-1-два.

Е

Велика літера *Е* відрізняється від малої розміром. Її починаємо писати нижче мікродіагової, заокруглюємо ліворуч і ведемо правий півоваля до нижньої рядкової лінії, якої закінчуємо близько середини рядка. Від середини першого елемента пишемо коротку пряму рукою праворуч.

Під рахунок: 1-раз-1-два.

Ж

Мала літера *ж* складається з трьох елементів. Два елементи — лінійні і правий півоваля. Ще один елемент складається з трьох коротеньких прямих паличок. Починаємо писати нижче верхньої рядкової лінії, ведемо до неї агору, заокруглюючи праворуч. Від нижньої рядкової лінії заокруглюємо ліворуч. Трохи нижче середини цього елемента починаємо писати другий елемент: ведемо пряму похилу агору до верхньої рядкової лінії, не відраховуючи руки, проводимо пряму похилу вниз до нижньої рядкової, звідси зашлемо похилу агору, не доводячи її до верхньої рядкової. Відступивши, зашлемо третій елемент — правий півоваля, який виводиться до другого елемента.

Під такт: 1-раз-1-1-два-1-три-1.

Ж

Велика літера *Ж* складається з таких самих трьох елементів. Різниця — у розміщенні цих літер у сітці зошита. Велику *Ж* починаємо писати під мікродіаговою лінійкою, заокруглюємо праворуч, ведемо вниз до нижньої рядкової лінії, де заокруглюємо ліворуч і закінчуємо трохи вище її. Другий елемент починаємо писати трохи нижче середня першого елемента прямою похилою лінійкою, доводячи її до верхньої мікродіагової. Не

відраховуючи руки, продовжуємо пряму похилу вниз до нижньої рядкової і звідси знов похило агору ведемо лінійкою, яка закінчується трохи вище верхньої рядкової лінії. Відступивши праворуч, пишемо третій елемент — правий півоваля. Починаємо його трохи нижче верхньої мікродіагової, піднімаємо до мікродіагової, заокруглюємо ліворуч і ведемо таку лінійкою вниз, торкаючись другого елемента, до нижньої рядкової лінії, де заокруглюємо праворуч і закінчуємо близько середини рядка.

Велика *Ж* пишеться під такій рахунок, як і мала.

ж

Мала *ж* у своєму складі має лінійні півоваля і нижню петлю. Починаємо писати трохи нижче верхньої рядкової лінії, ведемо агору до лінії, заокруглюємо праворуч, потім вниз і ліворуч майже до нижньої рядкової лінії без заокруглення агору. Не відраховуючи руки, рухом праворуч і вниз зашлемо нижню петлю. Лінійні петлі сполучаються з півовалям на нижній рядкової лінії.

Під рахунок: 1-раз-1-два-1.

З

Велика *З* має два лінійні півоваля. Верхній починається трохи нижче мікродіагової, піднімається агору і заокруглюється праворуч від нею, спускається заокруглення майже до верхньої рядкової лінії, заокруглюється лінійкою і тут же повертається назад на нижній півоваля, який торкається нижньої рядкової лінії, закінчується трохи нижче середини рядка.

Велика *З* пишеться під такт: 1-раз-1-два-1.

и

Літера *и* — мала. Вона складається з двох прямих паличок із заокругленими кінцями. Починаємо писати від верхньої рядкової прямою похилою паличкою вниз. Від нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і ведемо похилу пряму агору до верхньої рядкової лінії, не відраховуючи руки, пишемо пряму похилу вище, подібно до першої, і закінчуємо її заокругленням праворуч близько до середини рядка.

Пішеється під рахунок: раз-1-два-1.

и

Мала *и* — це похило паличка із заокругленням унизу і кінчиком.

Спочатку від верхньої рядкової ведеться пряма похило паличка, яка біля нижньої рядкової заокруглюється праворуч до середини рядка, потім ставиться одним допитком до пануру кривка над першим елементом.

Пішеється під такт: раз-1-два.

Велика буква *J* складається з гострого елемента і подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч.

Починаємо писати літеру з гострого елемента трошки нижче від міжрядкової лінії, ведемо похило праворуч зверху до міжрядкової *l*, не відриваючи руки, пишемо звідси другий елемент — подовжену похилу паличку, яку біля нижньої рядкової лінії заокруглюємо ліворуч.

Пишеться буква під рахунок: *1-раз-1*.

Склад малої літери *i* подібний до малої *j*, тільки доходить ще одна крапочка. Пишемо літеру починаємо від верхньої рядкової лінії прямою похилою паличкою, яка заокруглюється біля нижньої рядкової праворуч до середини рядка. Потім ставимо дві крапочки.

Писати можна під такий рахунок: *раз-1-два-три*.

Велика літера *J* складається з гострого елемента, подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч і двох крапок.

Починаємо писати велику літеру *J*, як і велику *J*, гострим елементом. Він закінчується на верхній міжрядковій лінії, звідси починається подовжена похила паличка, яка ведеться вниз до нижньої рядкової і закінчується заокругленням ліворуч. Потім трохи вище міжрядкової лінії ставляється дві крапки над буквою.

Пишемо під рахунок: *1-раз-1-два-три*.

Мала літера *a* складається з трьох елементів: двох похилих паличок, заокруглених унизу, і короткої вигнутої лінії. Починаємо писати літеру від верхньої рядкової лінії рукою вниз. Проводимо пряму похилу паличку, яка заокруглюється праворуч біля нижньої рядкової і ведеться похило до верхньої рядкової. Звідси, не відриваючи руки, проводимо знову вниз пряму похилу з таким же нахилом, як і першу пряму, і заокруглюємо біля нижньої рядкової праворуч до середини рядка. Над верхньою рядковою лінією між двома написаними елементами літери пишемо третій — коротку вигнуту лінію, рухом праворуч.

Під рахунок: *раз-1-два-1-три*.

Велика літера *A* також складається з трьох елементів.

Перший починає писатись трошки нижче верхньої міжрядкової, ведемо, заокруглюючи, праворуч зверху до міжрядкової, потім проводимо пряму похилу вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо її праворуч і продовжуємо до верхньої рядкової. Відриваємо руку

від паперу і починаємо писати від верхньої міжрядкової другий елемент — пряму похилу. Вона доходить до верхньої рядкової і в першому елементі і продовжується далі до нижньої рядкової лінії, де заокруглюється праворуч і закінчується близько до середини рядка. Потім пишеться останній елемент, як і у рядкової *a*.

Під такт: *1-раз-1-два-1-три*.

Мала літера *k* складається з трьох елементів: прямої і двох кривих.

Починаємо писати пряму похилу паличку від верхньої рядкової лінії до нижньої. Другий елемент — це крива лінія, яку починають (подібно до літер *o*, *a*) трошки нижче верхньої рядкової лінії, заокруглюють, торкаючись її, і рівномірно унизу, потім на середній рядковій поверхності вліво до середини першого елемента. Третій елемент починаємо писати по другому до того місця, де другий підіймається знову, заокруглюємо вниз, переходимо на пряму паличку, яка біля нижньої рядкової знову заокруглюється праворуч і закінчується майже на середині рядка.

Пишемо під рахунок: *раз-1-два-1-три-1*.

Велика рукописна *K* складається з чотирьох елементів: гострого елемента, подовженої прямої і двох кривих.

Починаємо писати трохи нижче міжрядкової лінії короткою прямою, доводимо її до міжрядкової *i*, не відриваючи руки, ведемо подовжену пряму звідси до нижньої рядкової, де заокруглюємо ліворуч. Наступний елемент починається трошки нижче міжрядкової, біля неї заокруглюється вліво і ведеться похило вниз, а не доходячи до верхньої рядкової лінії, повертає вліво до першого елемента. Звідси починається четвертий елемент, який пишеться до останнього до того місця, де третій підіймається знову, а цей елемент озвучується вниз прямою лінією аж до нижньої рядкової, де її заокруглюється праворуч.

Літера пишеться під такий рахунок: *1-раз-1-1-два-1-1-три-1*.

У складі малої букви *l* виділяються передній плавний елемент і похила паличка із заокругленням унизу.

Близько до нижньої рядкової лінії починаємо писати перший елемент, заокруглюємо його, торкаючись рядкової, і ведемо вправо знову до верхньої рядкової. Звідси, не відриваючи руки, ведемо похилу вниз до нижньої рядкової і заокруглюємо праворуч майже до середини рядка.

Під такт: *раз-1-два-1*.

Велика *L* подібно до ряднової складається елементами і записанням. Перший елемент великої літери *L* доводиться до верхньої мікрядкової. Звідси подовженою прямою пишеться другий елемент, який біля нижньої ряднової заокруглюється праворуч.

Під такт: раз-і-два-і.

Мала буква *m* складається з трьох елементів: переднього півного і двох похилих паличок із заокругленнями внизу.

Починаємо писати подібно до малої *l*, трохи вище нижньої ряднової. Заокруглюємо праворуч і піднімаємося похило угору до верхньої ряднової лінії, звідси, не відводячи руки, пишемо похило вниз, яку так біля нижньої ряднової заокруглюємо праворуч і піднімаємо угору до верхньої ряднової. Знову, не відводячи руки, опускаємося униз до нижньої ряднової і заокруглюємо елемент праворуч майже до середини рядка.

Під такт пишемо так: раз-і-два-і-три-і.

До складу великої букви *M* входять ті ж самі елементи, що і у малої літери, тільки більші за розміром.

Починаємо писати велику літеру, як і малу, трохи вище нижньої ряднової лінії, рухом униз. Заокруглюючи біля нижньої ряднової праворуч, піднімаємося угору до верхньої мікрядкової. Потім, не відводячи руки, проводимо вниз пряму паличку біля нижньої ряднової заокруглюємо праворуч і ведемо угору, закінчуємо елемент трохи вище верхньої ряднової лінії. Відразу ж рухаємо і від верхньої мікрядкової лінії починаємо писати третій елемент — подовжену похилу паличку. Вона поднімається з другим елементом і продовжується до нижньої ряднової, де заокруглюється праворуч.

Пишемо букву під рахунок: раз-і-два-і-три-і.

Мала буква *n* складається з трьох елементів: прямої похилої палички, горизонтальної палички і похилої палички із заокругленням униз.

Написання літери *n* починається прямою похилою від верхньої до нижньої ряднової лінії. Від середини першого елемента праворуч проводимо коротеньку пряму. Третій елемент починаємо від верхньої ряднової лінії так прямою, яку заокруглюємо на нижній ряднової лінії і закінчуємо близько до середини рядка.

Пишемо літеру від такт: раз-і-два-і.

Велика літера *H* складається з гострого елемента, подовженої похилої палички із заокругленням униз ліворуч і подовженої похилої палички з петлею угорі та заокругленням.

Починаємо писати велику літеру *H* вище мікрядкової лінії прямою паличкою, ведемо угору до мікрядкової лінії, далі — вниз, також прямою похилою, яка біля нижньої ряднової лінії заокруглюється ліворуч. Потім пишемо третій елемент, який починається на місці перетину верхньої ряднової лінії і другого елемента *H*, він пишеться похило угору і переходить у петлю, торкається мікрядкової лінії і спускається прямою похилою паличкою до нижньої ряднової, де заокруглюється праворуч.

Буква пишеться від рахунок: і-раз-і-два-і.

Мала *o* — один елемент — овал. Починаємо писати трохи нижче верхньої ряднової лінії, доводимо, заокруглюючи ліворуч, до неї, торкнувшись верхньої ряднової, продовжуємо заокруглювати ліворуч униз до нижньої ряднової і далі до початку письма літери.

Під такт: і-раз-і.

Велика *O* — один елемент — овал. Починаємо писати трошки нижче мікрядкової і заокруглюємо біля мікрядкової лінії, потім, заокруглюючи, ведемо вниз до нижньої ряднової лінії, де знову заокруглюємо вправо і ведемо туди, де починали.

Під такт: і-раз-і.

Мала літера *n* складається з двох елементів: перший — пряма паличка, другий — пряма і з заокругленням угору й униз. Починаємо писати від верхньої ряднової лінії прямою похилою паличку, ведемо її вниз до нижньої ряднової. За середини цієї пишемо заокруглену лінію, яка торкається верхньої ряднової і переходить у пряму, яка похило пишеться до нижньої ряднової. Тут лінія заокруглюється праворуч.

Літера пишеться від такт: раз-і-два-і.

Велика літера *N* у своєму складі має три прямих із заокругленнями. Перший елемент починаємо писати від верхньої мікрядкової лінії прямою похилою. Ведемо її вниз і заокруглюємо ліворуч біля нижньої ряднової. Другий елемент починаємо писати, як і перший, — від верхньої мікрядкової похилою вниз, і заокруглюємо її біля нижньої ряднової праворуч. Третій елемент починаємо пи-

сати трощин нижче верхньої міжрядкової, заокруглюємо вгору праворуч і продовжуємо пряму по міжрядковій.

Під такт: раз-і-два-і-і-три.

Мала літера *p* у своєму складі має два елементи. Перший — похила підозжена паличка, другий — похила паличка, заокруглена вгору і вгору. Починаємо писати від верхньої рядкової лінії прямо, ведемо її до нижньої міжрядкової. Потім пишемо від першого елемента, трощин нижче верхньої рядкової лінії, вгору лінійно, яка заокруглюється під верхньою рядковою і ведеться вниз похилою прямою до нижньої рядкової, де і заокруглюється праворуч.

Під такт: раз-і-два-і.

Велика літера *R* у своєму складі має два елементи. Перший — підозжена похила паличка із заокругленням унизу ліворуч, другий — верхній півовал.

Починаємо зображувати літеру з першого елемента: ведемо пряму похилою паличку від верхньої міжрядкової до нижньої рядкової і заокруглюємо ліворуч. Потім нижче міжрядкової починаємо писати другий елемент. Заокруглюємо ліворуч і вгору під міжрядковим лінійно, потім продовжуємо лінійно у правий півовал.

Пішімо від такт: раз-і-і-два-і.

Мала літера *c* — правий півовал. Починаємо писати трощин нижче верхньої рядкової, заокруглюємо вгору і ліворуч, спускаємося вниз до нижньої рядкової і заокруглюємо праворуч.

Пішімо від такт: і-раз-і.

Форма великої літери *S* подібна до маленької. Це — правий півовал.

Починаємо писати нижче міжрядкової лінії, заокруглюємо під нею вгору і ліворуч і пишемо, заокруглюючи, вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо праворуч.

Пішімо від такт: і-раз-і.

Мала *m* складається з трьох елементів. Перший — це пряма похила паличка. Другий — пряма, заокруглена вгору. Третій елемент — пряма, заокруглена вгору й униз.

Пішімо спочатку пряму похилу паличку від верхньої рядкової до нижньої рядкової. Із середини першого елемента рухом вгору зобразимо лінійно, яка під верхньою рядковою заокруглюється і переходить у пряму. Від сере-

дних другого елемента починаємо писати третій елемент. Лінійно заокруглюємо вгору і праворуч. Продовжуємо її прямою похилою до нижньої рядкової, де заокруглюємо праворуч.

Під такт рахуємо: раз-і-два-і-три-і.

Велика літера *N* складається з чотирьох елементів. Один із них — пряма лінійно, три — праві і заокругленнями.

Велику літеру *N* починаємо писати від верхньої міжрядкової лінії. Ведемо вниз пряму похилу до нижньої рядкової, де заокруглюємо ліворуч. Потім пишемо другий елемент, який теж починається від верхньої міжрядкової. Ведемо пряму похилу вниз до нижньої рядкової. Третій елемент, як і перші два, пишемо від верхньої міжрядкової, ведемо вниз похилою і заокруглюємо біля нижньої рядкової праворуч. Останній елемент з'являється всі три попереди. Він починається трощин нижче верхньої міжрядкової, заокруглюється ліворуч вгору до міжрядкової і продовжується по ній праворуч.

Під такт пишеться: раз-і-два-три-і-чотири.

Мала *y* має два елементи у своєму складі: похилу паличку із заокругленням унизу і низьку петлю. Починаємо писати від верхньої рядкової вниз. Ведемо пряму, яку заокруглюємо праворуч біля нижньої рядкової і продовжуємо вправо-вгору до верхньої рядкової. Не зображаючи руни, пишемо вниз пряму підозжену, яка заокруглюється біля нижньої міжрядкової ліворуч і утворює петлю. Лінійно петля перетинає нижню рядкову і закінчується близько до середини рядка.

Під рахунок: раз-і-два-і.

Велика *U* складається з двох елементів. Обидва — праві і заокругленнями. Починаємо зображувати трощин нижче верхньої міжрядкової лінії, заокруглюючи, ведемо вгору до неї. Потім ведемо вниз пряму похилу, яка біля верхньої рядкової заокруглюється праворуч і продовжується вгору до міжрядкової. По цій же частині елемента ведемо лінійно вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо елемент ліворуч.

Під такт літера пишеться: і-раз-і-два-і.

Мала *o* — це підозжена похила паличка з двома оваліями.

Починаємо писати перший елемент подібно до літери *o*. Другий елемент починаємо від верхньої рядкової і ведемо вниз пряму підозжену до нижньої міжрядкової, тор-

кляччись овалу. Потім пишемо третій елемент — овал, але починаємо його від другого елемента заокруглюючи угору і праворуч, так ведемо до нижньої рядкової, заокруглюємо ліворуч і закінчуємо, торкаючись другого елемента.

Під такт літера пишеться: і-раз-і-два-і-три-і.

Велика літера Ф складається з трьох елементів: двох овалів та подовженої похилої палички із заокругленням знизу ліворуч.

Починаємо писати літеру трьома явуче верхньої мікрядкової, піднімаємося угору, заокруглюючи ліворуч, спускаємося вниз до верхньої рядкової і повертаємо праворуч, де послухуємося із початком написання елемента. Другий елемент починаємо писати від мікрядкової лінії вниз. Ведемо пряму похилу паличку, яку біля нижньої рядкової заокруглюємо ліворуч. Потім починаємо писати третій елемент — овал. Тільки писмо його, як і у рядковій ф, починаємо від другого елемента, заокруглюючи угору до мікрядкової, далі ведемо заокруглену лінію вниз до верхньої рядкової, де повертаємо ліворуч і закінчуємо, сполучившись із другим елементом.

Літеру можна зображувати під такт: і-раз-і-два-і-і-три-і.

Мала літера х у своєму складі має два візвали: ліній і правий.

Починаємо писати літеру з лівого візвалу. Трошки нижче верхньої лінії рухом угору-праворуч робимо заокруглення під нею і ведемо лінію вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо ліворуч. Тепер пишемо правий візвал. Починаємо, як і ліній, трошки нижче верхньої рядкової, заокруглюємо ліворуч і ведемо так вниз, щоб торкнувшись лівого візвалу. Біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і закінчуємо близько до середини рядка.

Під такт літеру можна писати: і-раз-і-і-два-і.

Велика літера Х за своєю формою подібна до малої. Тільки розташована вона між верхньою мікрядковою і нижньою рядковою. Складається літера Х, як і рядкова, з двох візвалів: лівого і правого. Ліній візвал починаємо писати нижче верхньої мікрядкової, піднімаємося угору, заокруглюючи елемент від мікрядкової і спускаємося вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо ліворуч. Правий візвал теж починаємо від мікрядкової лінії, піднімаємося угору і під нею ж заокруглюємо ліворуч, проводимо лінію вниз, торкаючись

першого елемента і біля нижньої рядкової заокруглюємо елемент праворуч.

Під рахунок: і-раз-і-і-два-і.

Мала літера ц складається з трьох елементів. Перші два — це похилі палички із заокругленнями знизу, третій — маленька петля. Починаємо писати літеру від верхньої рядкової рухом руки вниз. Пишемо похилу паличку, яку біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і ведемо угору до верхньої рядкової. Не відриваючи руки, проводимо вниз знову пряму похилу, яку теж біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч. Закінчуємо цю лінію трьома зліва нижче нижньої рядкової, звідси починаємо писати аню невеличку петельку.

Під рахунок: раз-і-два-і-три-і.

Велика літера Ц подібна за складом до маленької, але перший елемент має заокруглення угору. Починаємо писати букву нижче верхньої мікрядкової лінії, заокруглюємо, піднімаючись угору праворуч, спускаємося вниз, зображуючи пряму похилу лінію. Біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і ведемо до верхньої рядкової. Потім пишемо другий елемент, починаючи його від верхньої мікрядкової. Ведемо лінію вниз до нижньої рядкової, заокруглюємо праворуч і закінчуємо кимчею середни рядка. Звідси ведемо пряму вниз, переходячи у петлю.

Пишемо літеру під такт: і-раз-і-два-і-три-і.

Мала літера ч складається з двох елементів: фігурної лінії і похилої палички, заокругленої знизу. Нижче верхньої рядкової пишемо похилу лінію угору до неї, потім пишемо рухом праворуч вигнуту лінію. Не відриваючи руки, пишемо вниз похилу пряму. Доводимо пряму до нижньої рядкової і робимо заокруглення праворуч.

Літеру пишемо під такій рахунок: і-і-раз-і.

Велика Ч у своєму складі має два елементи. Один із них — дошка паличка із заокругленнями угору та знизу, другий — подовжена пряма, заокруглена знизу. Починаємо писати літеру нижче верхньої мікрядкової, заокруглюємо під нею праворуч і пишемо пряму вниз до верхньої рядкової лінії. Тут заокруглюємо праворуч і піднімаємося угору до мікрядкової. Не відриваючи руки, ведемо похилу подовжену паличку вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо праворуч.

Під такт: і-раз-і-два-і.

Мала літера ш складається з трьох елементів. Це три похилі палички, заокруглені книзу.

Перший елемент починаємо писати від верхньої рядкової лінії рухом вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо праворуч і ведемо зверху-вгору до верхньої рядкової. Не відриваючи руки, пишемо вниз другий елемент — пряму, яка біля нижньої рядкової теж заокруглюється праворуч і ведеться до верхньої рядкової. Знову ж, не відриваючи руки, пишемо третю пряму паличку, яку теж заокруглюємо за нижньої рядкової лінії праворуч, але до середини рядка.

Літера пишеться під такої рахунок: раз-і-два-і-три-і.

Велика літера Ш подібна за складом елементів до малої, але як у літері ш, перший елемент має заокруглення вгору. Буває розташовується, на відстані від рядкової, між нижньою рядковою і верхньою міжрядковою.

Трохи вище міжрядкової починаємо писати перший елемент. Заокруглюємо під міжрядковою і ведемо пряму похилу вниз до нижньої рядкової, тут заокруглюємо праворуч і доводимо до верхньої рядкової. Потім починаємо писати другий елемент від верхньої міжрядкової, ведемо пряму похилу лінійно вниз, поєднуючись із першим елементом, до нижньої рядкової, заокруглюємо праворуч і дописуємо до верхньої рядкової. Звідси, не відриваючи руки, пишемо третю пряму, поєднуючи з другим елементом. Біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і закінчуємо близько до середини рядка.

Під такт: і-раз-і-два-і-три-і.

Мала ц за формою схожа на малу ш. Тільки у своєму складі вона має ще й неозначену петельку.

Починаємо писати літеру ц, як і літеру ш, від верхньої рядкової лінії. Ведемо пряму похилу вниз до нижньої рядкової, заокруглюємо праворуч і доводимо до верхньої рядкової. Не відриваючи руки, починаємо писати заступну пряму, яку теж за нижньої рядкової заокруглюємо і закінчуємо на верхній рядковій. Звідси, не відриваючи руки, пишемо третю пряму, теж біля нижньої рядкової її заокруглюємо і закінчуємо близько до неї. Знову ж, не відриваючи руки, пишемо неозначену петельку, яка перетинає нижню рядкову лінію.

Під рахунок: раз-і-два-і-три-і-чотири-і.

Форма великої Щ відрізняється від малої першим елементом і розміром. Починаємо її писати трошки нижче верхньої міжрядкової, заокруглюємо праворуч і далі вище пряму похилу вниз, яку біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і ведемо до верхньої рядкової. Тепер пишемо другий елемент. Він починається від верхньої міжрядкової, потім іде вниз, торкаючись першого елемента, до нижньої рядкової, тут заокруглюється праворуч і пишеться вгору до верхньої рядкової. Третій елемент починаємо теж від міжрядкової і, подібно до другого, ведемо вниз. Після цього і з другим елементом, лінія продовжується до нижньої рядкової, де заокруглюється праворуч. Звідси продовжується письмом четвертого елемента — петелька, яка перетинає нижню рядкову лінію.

Під такт: і-раз-і-два-і-три-і-чотири-і.

М'який знак являє собою один елемент. Починаємо писати від верхньої рядкової, ведемо пряму похилу вниз, біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч, піднімаємо вгору і близько до середини рядка заокруглюємо ліворуч до написаної вже лінії.

Під такт: раз-і-два.

Мала ю складається з трьох елементів: двох прямих і овалу. Починаємо писати від верхньої рядкової лінії вниз до нижньої рядкової. Від середини написаної прямої проводимо праворуч коротеньку пряму, до якої приєднуємо овал.

Під такт: раз-і-і-два-і.

Велика літера Ю складається з чотирьох елементів. Починаємо писати гострий елемент трошки нижче верхньої міжрядкової. Ведемо її похило вгору до міжрядкової. Звідси проводимо вниз відокремну пряму, яка біля нижньої рядкової заокруглюється ліворуч, потім пишемо третій елемент. Він починається від середини другого елемента і ведеться відносно праворуч. Останній елемент — овал. Початок його — під міжрядковою лінією. Пишемо овал так, щоб торкнувся третього елемента.

Під такт: і-раз-і-два-і-три-і.

Мала я складається з трьох елементів: плавного переднього овалу і похилої палички із заокругленим низом. Починаємо писати трошки вище нижньої рядкової рухом вниз і плавним переходом на рух вгору до верхньої рядкової, де заокруглюємо ліворуч, утворюючи овал.

Третій елемент пишемо від верхньої рядкової. Ведемо пряму похилу, торкаючись першого елемента, і заокруглюємо праворуч біля нижньої рядкової майже до середини рядка. Буква пишеться від такт: раз-і-два-і-три-і.

Велика літера *Я* схожа на малу за кількістю складових елементів і формою. Починаємо писати її, як і рядкову, трохи вище нижньої рядкової, заокруглюємо біля неї і ведемо похилу лівою сторою до верхньої міжрядкової, де заокруглюємо ліворуч і утворюємо овал. Другий елемент починаємо від міжрядкової. Ведемо його прямо похилу, торкаючись першого елемента, і біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч.

Під такт пишемо: раз-і-два-і-три-і.

Знак оклику починаємо писати від верхньої міжрядкової. Ведемо пряму похилу вниз до середини рядка. Під нею на нижній рядковій ставимо одини дотининок крапку.

Знак питання починаємо писати трохи вище верхньої міжрядкової лінії, ведемо сторою, заокруглюємо під нею праворуч. Біля верхньої рядкової лінії вигинається ліворуч і вниз до середини рядка. Під лівою лінією на нижній рядковій ставимо крапку.

Крапка і кома ставляться на нижній рядковій лінії.

Тире пишеться рухом зліва направо посередині рядка.

Апостроф ставиться на верхній рядковій лінії дотиком і рухом униз.

ББК 74.268.1а6+81.2-89Ур
Ц40

Наказом за ліцензією ТОВ Видавництва «Ранок»

Цілюка І. В.
Ц40

Зразки каліграфічного написання літер і цифр для I класу з методичними рекомендаціями.— Харків: Ранок— Наочні посібники: Видавництво «Ранок», 2008.— 16 с. + додаток (20 окремих арн.) у комплекті.

Прописаний навчально-методичний посібник складається із 16 картинок із зразками написання літер і цифр українського алфавіту і методичних рекомендацій щодо їх написання.

Призначено для організації уроків навчання грамоти і використання на уроках математики.

Розраховано на використання вчителем школи, методистів, студентів педагогічних вузів.

ББК 74.268.1а6+81.2-89Ур

Навчально видання

Цілюка Ірина Вікторівна

**ЗРАЗКИ КАЛІГРАФІЧНОГО НАПИСАННЯ ЛІТЕР І ЦИФР
для I класу**

з методичними рекомендаціями

Редактор *Т. О. Полочко*

Технічний редактор *О. В. Ражинова*

Написано до друку 20.03.2008. Формат 60-90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Швейцар. Друк офсетний. Ум. друк. арн. 4,18.

Видано за ліцензією ТОВ Видавництва «Ранок»
www.ranok.com.ua

ПН «АН ГРО ШКОЛА»
Складсько-ДК № 2613 від 11.09.2006 р.
61052 Харків, пров. Стефанівська, 6.
ar@ranok.kharkov.ua

З питань реалізації звертайтесь за тел.:
(057) 511-42-66, 724-17-77.